

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ՀՐՁԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐԻ ՊԱՏՍՈՒԱԿԱՏՄԱՆ
Ա. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

« 30 » 06 2021թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՐՁԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱՀԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 0114-21

Ձեռնարկողը՝

«ԲԻԼԴՄԱՍՏԵՐ» ՍՊԸ

ք. Երևան, Երգնլեյան փ., 22

Գործունեությունը՝ Թալին համայնքի ԵԿ 110/0.8-0.8 կՎ 6300 կՎԱ «Թալին-2»
արևային կայանի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
գնահատման հաշվետվություն
Արագածոտնի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի պարտականությունները կատարող՝

Խ. Մարտիրոսյան

Առդիր եզրակացությունը՝ 6 թերթ

**ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱՉԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ**

թիվ ԲՓ 0114-21
<30> 06 2021թ.

**Արագածոտնի մարզի Թալին համայնքի ԵԿ 110/0.8-0.8 կՎ 6300 կՎԱ
«ՇԱԼԻՆ-2» արևային կայանի աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա
ազդեցության գնահատման հաշվետվություն**

Ներածական մաս.

Ձեռնարկող՝   «ԲԻԼԴՄԱՍԵՐ» ՍՊԸ

Փաստաթղթի տեսակը՝   Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
գնահատման հաշվետվություն /ՇՄԱԳ/,
/Բ կատեգորիա/
Տեղադրման վայրը՝   Արագածոտնի մարզ, Թալին համայնք

«ԲԻԼԴՄԱՍԵՐ» ՍՊ ընկերությունը /այսուհետ՝ Ընկերություն/ նախատեսում է Արագածոտնի մարզի Թալին համայնքում իրականացնել արևային կայանի նախագծման, կառուցման և շահագործման աշխատանքներ:

Համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» <<օրենքի 14-րդ հոդվածի, 5-րդ մասի, 3-րդ կետի գ>> ենթակետի ներկայացված գործունեությունը դասակարգվում է «Բ» կատեգորիայի գործունեության տեսակների ցանկում:

Նկարագրական մաս.

«Թալին 2» արևային կայանի համար հայցվող տարածքը գտնվում է Արագածոտնի մարզի Թալին քաղաքի Գայի փողոցի 84 հասցեում:

Տարածքը բնութագրվում է 40.3627° աշխարհագրական լայնության և 45.8526° երկայնության կոորդինատներով, գտնվում է ծովի մակերևույթից 1544մ բարձրության վրա, Երևան-Գյումրի ավտոճանապարհի հարևանությամբ:

Ըստ ներկայացված հաշվետվության՝ արևային կայանի նախագծման, կառուցման և շահագործման աշխատանքները նախատեսվում են իրականացնել <<Արագածոտնի մարզի Թալին համայնքում գտնվող 02-003-0224-0629 կադաստրային ծածկագրով 11347 հա մակերեսով հողամասի՝ 7.4276հա մակերեսով հատվածում:

Նախատեսվող գործունեության տարածքը հիդրոերկրաբանական տեսակետից աղքատ է գրունտային ջրերով: Տեղամասի երկրաբանական ուսումնասիրությունների ընթացքում չեն հայտնաբերվել մինչև 8.0 մ խորության վրա և ըստ գրականության տվյալների՝ գտնվում են 120-150մմ խորություններում:

Նախագիծը ներառում է իր մեջ Արագածոտնի մարզ Թալին համայնքում 5000կՎտ դրվագքային հզորությամբ արևային ֆոտոէլեկտրական կայանի (ԱՖԷԿ) տեղաբաշխման, կրող կոնսորիակցիաների և ֆոտովլուտային մոդուլների դասավորվածության, հաստատուն և փոփոխական հոսանքի էլեկտրական համակարգերի, մալուխային խրամուղիների, ենթակայանի, 0.8կՎ և 110կՎ բաշխիչ սարքավորումների, հաշվառման և մոնիթորինգի, անվտանգության և արտաքին լուսավորության համակարգերի, 0.4կՎ սեփական կարիքների, հողանցման համակարգի, 0.8կՎ մալուխների և կայանի տարածքում 110կՎ սարքավորումների մոնտաժման, տեղաբաշխման և ընդհանուր էլեկտրական ցանցին միացման սխեմաները: Կայանի գեներատորային մասը նախատեսված է կառուցել բազմարյուրելային ֆոտովլուտային մոդուլներով, որոնք 27 հատ 175կՎտ ելքային հզորությամբ ինվերտորների փոփոխական լարման ելուստներից մալուխներով միանում են ենթակայանի 0.8կՎ գլխավոր ընդունիչ վահաններին:

Ֆոտոէլեկտրական կայանի մեկ մոդուլի չափսերը՝ 2256x1131x35մմ: Ըստ հաշվետվության, մալուխները պարտադիր պետք է լինեն 1500Վ ֆոտոէլեկտրական կայանների համար նախատեսված 4մմ² մակերեսով: AC մասում նախատեսվում է 3x70մմ², 3x95մմ², 3x120մմ², 3x150մմ², 3x185մմ², 3x240մմ² մակերեսով AL/XLPI/SWA/PVC այսումինե մալուխների մոնտաժում: Լարման անկումը հաշվարկված է մինչև 3%: Որպես մոդուլների և ինվերտորների կոնկուրոներ նախատեսված են համապատասխանաբար MC4 և Phoenix Contact Sunclix PV-CF-S 2.5-6(+) PV-CF-S 2.5-6(-): Գերլարումներից ներքին պաշտպանությունը դիտարկված է ինվերտորներում DC և AC կողմերում T2 պարագիչների միջոցով: Հողանցումը նախատեսվում է իրականացնել առաջնային և երկրորդական, որոնք ունեն ընդհանուր կապ DC և AC մասերի միջև: Առաջնային հողանցման համակարգն անհրաժեշտ է իրականացնել ցինկապատ շերտապողպատների և ցինկապատ անկյունակների միջոցով՝ ապահովելով կոնտուրի դիմադրությունը ոչ ավելի, քան 40հմ: Նախատեսված է, որ 221 (երկու հարյուր քսանմեկ) հատ 2500մմ խորությամբ խփված ցինկապատ անկյունակները պետք է ապահովեն նշված դիմադրությունը:

Մալուխների մոնտաժումը ենթակայանում նախատեսվում է իրականացնել խրամուղիներով մալուխատարերով, իսկ ԱՖԷԿ -ի դաշտում նախատեսվում է մոնտաժել պոլիամիդե երկշերտ ճկուն խորովակներով 1.05մ խորությամբ:

Կայանի տարեկան արտադրանքը կազմելու է 10.855մլն կՎտժ, համաձայն PVsyst ծրագրով իրականացված հաշվարկի:

Կայանի մոնիթորինգի և անվտանգության համակարգերի սնուցումը նախատեսվում է 10կՎԱ հզորությամբ անխափան սնուցման սարքի միջոցով: Տվյալների հավաքագրման համար նախատեսվում է առանձնացված սերվերային սենյակ, որը հանդիսանում է օպերատորի կարգավարական կետը:

Տարածքի լուսավորության համար նախատեսվում է LED 80W 4000K 5մ բարձրությամբ 52 լուսարձակներ: Կայանի տարածքը ցանկապատված է 2մ բարձրությամբ մետաղացանցով:

Ենթակայանի տարածքում նախատեսվում է հակարդեհային, ծխի և ջերմաստիճանի տվյալներ: Տարածքն անբողջությամբ գտնվում է տեսահսկման գոտում: Ենթակայանի վրա նախատեսվում է տեղակայել օդերևութաբանական կայան:

Կայանի շահագործման ժամանակային երաշխիքը նախատեսվում է 25 տարի, ենթակայանի՝ 30 տարի:

Շինարարական աշխատանքների ընդհանուր տևողությունը կկազմի՝ 21 շաբաթ (147օր), այդ թվում հողային աշխատաքների՝ 1 շաբաթ:

Աշխատողների առավելագույն թիվը նախատեսված է 35 մարդ, այդ թվում՝ 9 ինժեներատեխնիկական աշխատող (ԻՏԱ) և 26 բանվոր ու վարորդ:

Ըստ հաշվետվության, հողային աշխատանքների ծավալները նախատեսված են.

- հողակցման աշխատանքներ՝ 713.15մ³,
- հիմքերի և խոամուտիների փորում՝ 2420մ³:

Ընդամենը՝ 3133.15 մ³:

Քանի որ տեղանքում բերրի հող գործնականում չկա, հանված գրունտի մեծ մասը օգտագործվում է որպես հետլիցք և միայն 240մ³ տեղափոխվում է համայնքապետարանի կողմից հատկացված վայր:

Շինարարական աշխատանքները սկսելու համար նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ նախապատրաստական աշխատանքները՝

- Ժամանակավոր ցանկապատման իրականացում,
- պահեստային և մոնտաժային հարթակների կարգավորում,
- Ժամանակավոր տնակների տեղադրում,
- Ժամանակավոր ինժեներական ցանցերի տեղադրում,
- Զրի պահեստային բարի տեղադրում,
- Կեղտաջրերի հավաքման ժամանակավոր տարողության տեղադրում,
- Մեքենաների և մեխանիզմների փոխադրում շինհրապարակ,
- Բանվորների հրահանգավորում անվտանգության տեխնիկայի վերաբերյալ,
- անվտանգության նշանների տեղադրում,
- հակարդեհային միջոցների տեղադրում:

Շինարարության ժամանակ օգտագործվելու են շինարարական մեքենաներ և մեխանիզմներ՝ բոլդողեր, հորատող մեքենա, ցցախփող մեքենա, բետոնախառնիչ մեքենա, ինքնաթափ բեռնատար մեքենա և այլն:

Բետոնային խառնուրդը բերվելու է պատրաստի վիճակում՝ թափին քաղաքի բետոնահանգույցից:

Նախատեսվող գործունեության ազդեցությունը ներկայացված է իրագործման երկու փուլերի համար.

- շինարարական աշխատանքներ,
- արևային էլեկտրակայանի շահագործում:

Շինարարական աշխատանքների ժամանակ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները հիմնականում կապված են լինելու փորման – բարձման աշխատանքների, հողային զանգվածների և շինադրի տեղափոխման ժամանակ փոշու արտանետումով, շինարարական տեխնիկայի շահագործման ժամանակ վնասակար գազային արտանետումներով:

Արևային կայանի կառուցման և հետագա շահագործման ընթացքում վնասակար ազդեցություն կարող են ունենալ՝ շինարարական աշխատանքների աղմուկը, փոշին, ինչպես նաև տեխնիկական միջոցների աշխատանքի ընթացքում մթնոլորտ արտանետվող վնասակար նյութերը և դիգելային վառելիքի, քսայուղերի արտահոսքերը:

Աշխատանքների ժամանակ թրթումների ազդեցությունը կլինի չնչին: Աղմուկի ազդեցությունը պայմանավորված կլինի շինտեխնիկայի և տրանսպորտային միջոցների շահագործմամբ:

Շինարարության ընթացքում ջուրն օգտագործվելու է իրապարակների ջրացանց փորվող հանվող հողի/գրունտի խոնավացման, ինչպես նաև անձնակազմի խմելու և կանոնադրության կարիքների համար: Ջուրը բերվելու է թափին համայնքային ջրառարքից, գրասուն մեքենաներով և պահեստավորվելու է բաքերի մեջ:

Տարածքների ջրանի և հողերի խոնավացման ջրօգտագործման արդյունքում արտահոսք չի առաջանալու:

Համաձայն հաշվետվության, տեղանքում գործնականում, բացակայում է բերրի հողաշերտը:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում կառաջանա շին.աղբ՝ 5.3մ³ ծավալով և կտեղափոխվի թալինի համայնքապետարանի կողմից հատկացված վայր:

Ծահագործման փուլում արտանետումներ, արտադրական թափոններ և արտահոսքեր, ըստ հաշվետվության, չեն առաջանալու:

Քանի որ, շինարարական տեխնիկան և ավտոտրանսպորտը կսպասարկվեն թալին քաղաքի ավտոսպասարկման կայաններում, այլ թափոնատեսակներ, արևային կայանի տարածքում՝ չեն առաջանալ:

Ինչպես նշված է հաշվետվության մեջ, տվյալ տարածաշրջանի էկոհամակարգերը ենթարկված են զգալի անտրոպոգեն ազդեցության: Տարածաշրջանում իրականացվող լայնամասշտար շինարարական աշխատանքները (հյուսիս-հարավ ճանապարհ) հանգեցրել են նրան, որ նախատեսվող գործունեության տարածքում բնական էկոհամակարգերը ներկայումս խիստ փոփոխված և դեգրադացված են, բուսականությունը գրեթե բացակայում է: Այդ տարածքներում կենդանատեսակների հանդիպելը քիչ հավանական է, քանի որ տարածքը գտնվում է ճանապարհի հարևանությամբ, առկա է տրանսպորտային երթևեկություն, մեքենաների շարժ և աղմուկ: Ուստի նախատեսվող արևային կայանի շինարարությունը, ինչպես նաև շահագործումը, չեն կարող լուրջ ազդեցություն ունենալ:

Ուսումնասիրվող և հարակից տարածքներում << բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքերում գրանցված տեսակներ չեն հայտնաբերվել:

Նախատեսվող գործունեության տարածքում մշակութային հուշարձանների ցանկում գրանցված հնագիտական արժեքներ չկան:

«Թալին-2» արևային էլեկտրակայանի շինարարության արտանետումների տնտեսական վնասը կկազմի՝ 30400 դրամ:

Արևային կայանի շահագործման ընթացքում, ըստ ներկայացված հաշվությունական բնապահպանական ռիսկեր չեն առաջանում:

Նախատեսվող գործունեության շինարարությանը և շահագործմանը ներկայացվող հիմնական պահանջների թվում է ապահովել մարդկանց առողջության համար բարենպաստ պայմաններ և շրջակա միջավայրի որակի նորմատիվային պահանջները.

- պահպանել մթնոլորտային օդը, մակերևույթային և ստորերկրյա ջրերը, հողն ու ընդերքն աղտոտող վնասակար նյութերի առավելագույն թույլատրելի կոնցենտրացիաների սահմանները,
- չգերազանցել վնասակար նյութերի սահմանային թույլատրելի խտությունները արտանետումներում և արտահոսքերում,
- չգերազանցել աղմուկի, վիրացիայի, էլեկտրամագնիսականության, ռադիացիոն ճառագայթման և այլ ֆիզիկական ազդեցությունների սահմանային թույլատրելի մակարդակները,
- պահպանել հողերի գոտևորման ռեժիմները, քաղաքաշինական կանոնները, գյուղատնտեսական հողերի պահպանության կանոններն ու սանիտարական պաշտպանիչ գոտիների սահմանված չափերը,
- բարելավել բնակչության և նրա առանձին խմբերի սոցիալական, առողջական վիճակը բնորոշող ցուցանիշերը:

Շինարարության ընթացքում վերը նշված արտանետումները կլինեն տեղայիշացված ենթակա արագ ցրման և ժամանակավոր՝ հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների ժամանակավոր բնույթը: Հնարավոր վնասակար ազդեցությունները կրացանեն նաև

Կնվազեցվեն բնապահպանական կառավարման պլանում ներկայացված միջոցառումների իրականացման դեպքում, մասնավորապես՝ փոշու արտանետումները նվազենելու համար կիրականցվի շինհրապարակի պարբերաբար ջրանում, գրունտի խոնավացում, տեղափոխող մեքենաների երթևեկությունը կկազմակերպվի թափքի ծածկման պայմաններում:

ԾՄԱԳ-ում նախատեսվել են նաև միջոցառումներ, ուղղված՝ աշխատանքային միջավայրում աշխատողների անվտանգությանը, արտակարգ իրավիճակների արձագանքմանը, հնարավոր ազդեցությունների մեղմմանն ու կանխարգելմանը: Բոլոր միջոցառումներն իրենց գործողություններով ամփոփվել են բնապահպանական կառավարման և մոնիթորինգի պլաններում:

Ընկերությունը կիրականացնի շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանն ու մեղմացմանն ուղղված մշտադիտարկումներ, որոնց իրականացման նպատակով նախատեսվում է տարեկան մասնահանել 800.0 հազ.դրամ:

Նախատեսվող գործունեությունը իր դրական ազդեցությունն է ունենալու ազդակիր համայնքի սոցիալական հարցում: Նախատեսվում է աշխատանքի մեջ ընդգրկել ազդակիր համայնքի բնակչիներին:

Եզրափակիչ մաս.

Արագածոտնի մարզի Թալին համայնքի ԵԿ 110/0.8-0.8 կՎ 6300 կՎԱ «ԹԱԼԻՆ-2» արևային կայանի աշխատանքների ԾՄԱԳ հաշվետվության փորձաքննությունն իրականացվել է՝ համաձայն «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» << օրենքի պահանջներով: Գնահատման և փորձաքննության փուլերում գործունեության իրականացման վերաբերյալ Թալին համայնքում անցկացվել են չորս հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում գործունեության իրականացումը մասնակիցների կողմից արժանացել է հավանության:

Մասնակիցների կողմից կարևորվել է նախատեսվող աշխատանքներում աշխատատեղերի ստեղծումն ու Ընկերության կողմից համայնքում սոցիալական ծրագրերի իրականացումը:

Փորձաքննական գործնթացին մասնակցել են շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումները, առողջապահության, արտակարգ իրավիճակների, կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարությունները, Արագածոտնի մարզպետարանը, տեղական ինքնակառավարման մարմինները, որոնց կողմից ներկայացված կարծիքներն ևս հաշվի են առնվել փորձաքննության գործնթացում և ԾՄԱԳ հաշվետվության լրամշակումներում:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է ապահովել և պահպանել.

- << առողջապահության նախարարի 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի N 15-Ն հրամանով հաստատված «Կազմակերպություններում աշխատողների սանհտարակենցաղային սենթերի» N 2.2.8-003-12 սանհտարական կանոնների և նորմերի պահանջները,
- շրջակա միջավայրի, ինչպես նաև մարդու առողջության, անվտանգության և տեխնիկական անվտանգության <<-ում գործող նորմերի պահանջները,
- ԾՄԱԳ հաշվետվությունում ամրագրված տեխնոլոգիական նախագծման նորմերի և բնապահպանական պահանջների կատարումը և Թալին համայնքում ընկերության կողմից նախատեսված սոցիալական ծրագրերի իրականացումը,

- բնապահպանական կառավարման պլանում և մշտադիտարկման ծրագրում նախատեսված միջոցառումների իրականացումն ու ժամանակացույցերը:
2. Աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է առաջնորդվել «Հայավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի N 438 որոշման 43-րդ կետի պահանջով՝ «Հիմնարկները, իրավաբանական և ֆիզիկական անձինք աշխատանքների կատարման ժամանակ պատմական, գիտական, գեղարվեստական և այլ մշակութային արժեք ունեցող հնագիտական և մյուս օբյեկտների հայտնաբերման պահից պարտավոր են դադարեցնել աշխատանքները և դրա մասին անհապաղ հայտնել լիազորված մարմնին»:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ԲԻԼԴՄԱՍԵՐ» ՍՊ ընկերության կողմից ներկայացված Արագածոտնի մարզի Շալին համայնքի ԵԿ 110/0.8-0.8 կՎ 6300 կՎԱ «ՇԱԼԻՆ-2» արևային կայանի աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է դրական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի առաջատար մասնագետ՝

Մ. Ավետիսիյան

Ընդամենը՝ 6 էջ: